

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אליהו רביבו

2973/25/פ

הצעת חוק כלי הירייה (תיקון – דמויי כלי ירייה), התשפ"ג–2023

תיקון סעיף 1 .1 בחוק כלי הירייה, התש"ט–1949¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –

(1) לפני ההגדרה "כלי ירייה" יבוא :

"גוף ביטחוני" – כל אחד מאלה :

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך שלו ;

(2) צבא הגנה לישראל ;

(3) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה ;

(4) מפעלי מערכת הביטחון, כמשמעותם בסעיף 20 לחוק להסדרת הביטחון, שאינם יחידות כאמור בפסקה (3), וששר הביטחון הודיע עליהם לשר ;

(5) משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר והרשות להגנה על עדים ;

"דמויי כלי ירייה" – כלי בעל קנה שאינו כלי ירייה, לרבות חלק ממנו, שאפשר להסב אותו לכלי ירייה, והוא מסוג המנוי ברשימה שיקבע השר בצו לאחר התייעצות עם המפקח הכללי של המשטרה ;

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח–1998² ;

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 143 ; התשפ"ב, עמ' 6.
² ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

- (2) אחרי ההגדרה "כלי יריה צבאי" יבוא :
- "מועדון לדמוי כלי ירייה" – מיתקן שבו מתבצעת פעילות בדמוי כלי ירייה;" ;
- (3) אחרי ההגדרה "מנהל משרד העבודה והרווחה" יבוא :
- "מפקח" – מי שמונה למפקח לפי סעיף 13א(א); ;
- (4) בהגדרה "פקיד רישוי", המילים "במינוי שפורסם ברשומות," – יימחקו.
- תיקון סעיף 2 .2 בסעיף 2(א) לחוק העיקרי, במקום "יעשה" יבוא "ייצר".
- תיקון סעיף 5 ב .3 בסעיף 5ב(1ג) לחוק העיקרי, במקום "מפעלים ושלוחות אחרות של מערכת הבטחון" יבוא "מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בפסקה (4) להגדרה "גוף ביטחוני".
- החלפת סעיף 7 .4 במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא :
- "רישיון למטווח .7 לא יקים אדם מטווח קליעה או מועדון לדמוי כלי קליעה או למועדון ירייה ולא ינהלו, אלא על פי רישיון."
- לדמוי כלי ירייה
- תיקון סעיף 7 ב .5 בסעיף 7ב לחוק העיקרי –
- (1) בכותרת השוליים, אחרי "במטווח" יבוא "או במועדון לדמוי כלי ירייה";
- (2) בסעיף קטן (א) –
- (א) ברישה, אחרי "מטווח קליעה" יבוא "ומועדון לדמוי כלי ירייה";
- (ב) בפסקה (1), אחרי "למטווח" יבוא "או למועדון";
- (ג) בפסקה (3), בכל מקום, אחרי "במטווח" יבוא "או במועדון" ואחרי "המטווח" יבוא "או המועדון";
- (ד) בפסקה (6), אחרי "המטווח" יבוא "או המועדון";
- (ה) בפסקה (7), אחרי "המטווח" יבוא "או המועדון";

(ו) בפסקה (8) –

- (1) בפסקת משנה (ב), אחרי "המטווח" יבוא "או המועדון";
- (2) בפסקת משנה (ג), אחרי "במטווח" יבוא "או במועדון";
- (3) בסעיף קטן (ב), ברישה, בכל מקום, אחרי "במטווח" יבוא "או במועדון" ואחרי "למטווח" יבוא "או למועדון";
- (4) בסעיף קטן (ג), אחרי "במטווח קליעה" יבוא "או במועדון לדמוי כלי ירייה";
- (5) בסעיף קטן (ד), אחרי "למטווח" יבוא "או למועדון".

6. תיקון סעיף 7ג ביטול סעיף 7ג לחוק העיקרי, בכותרת השוליים, אחרי "מפקח" יבוא "מטווח קליעה".
7. ביטול סעיף 7ד בסעיף 7ד לחוק העיקרי – בטל.
8. תיקון סעיף 7ה בסעיף 7ה לחוק העיקרי –

- (1) האמור בו יסומן "א)", ובו, במקום "7-7ד" יבוא "7 עד 7ג לעניין מטווח קליעה", אחרי "לשר", יבוא "מטעמים מיוחדים", במקום "מפעל או שלוחה אחרת של מערכת הבטחון" יבוא "את מפעלי מערכת הביטחון כמשמעותם בפסקה (4) להגדרה "גוף ביטחוני", ובסופו יבוא "התנאים במטווח כאמור ייקבעו בתעודת הרשאה שתימסר להם על ידי מי ששר הביטחון הסמיך לכך";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) הוראות סעיף 7 לעניין מועדון לדמוי כלי ירייה מחייבות גם את המדינה, להוציא את משמר הכנסת וגוף ביטחוני."

9. הוספת סעיף 7ט אחרי סעיף 7ח לחוק העיקרי יבוא:

"פעולות בדמוי 7ט. (א) לא ירכוש אדם, לא יאחסן ולא יוביל דמוי כלי ירייה

(ב) לא ייצר אדם, לא ייבא ולא ייצא דמוי כלי ירייה ולא יסחור בו או יעשה בו כל עסקה אחרת שיש עימה מסירת החזקה לזולתו, בין בתמורה בין שלא בתמורה, אלא על פי רישיון.

(ג) לא יחזיק אדם ולא יישא דמוי כלי ירייה אלא במועדון לדמוי כלי ירייה בעל רישיון לפי חוק זה.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על משמר הכנסת ועל גוף ביטחוני או על עובדיהם והמשרתים בהם במסגרת מילוי תפקידם."

תיקון סעיף 11 10. בסעיף 11(2) לחוק העיקרי, הסיפה החל במילים "על פי המלצת" – תימחק, ובמקומה יבוא "ואולם לא יינתן רישיון אם קבע קצין משטרה בכיר, כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971³, שהמפקח הכללי של המשטרה הסמיך לכך, כי יש מניעה למתן רישיון כאמור מטעמים של שלום הציבור וביטחונו".

תיקון סעיף 11ב 11. בסעיף 11ב לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ג), במקום "במערכת הבטחון או שלוחותיה" יבוא "בגוף ביטחוני";

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על רישיון לדמוי כלי ירייה."

תיקון סעיף 11ג 12. בסעיף 11ג לחוק העיקרי, בכותרת השוליים, המילים "לכלי ירייה" – יימחקו.

תיקון סעיף 12 13. בסעיף 12(ג)(2) לחוק העיקרי, במקום "המלצת" יבוא "קביעת".

תיקון סעיף 13 14. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "הנושא או המוביל כלי ירייה" יבוא "הנושא כלי ירייה או המוביל כלי ירייה או דמוי כלי ירייה";

(2) בסעיף קטן (ג), אחרי "שבכלי ירייה מסויים" יבוא "או שבדמוי כלי ירייה מסויים", במקום "לתפוס אותו כלי ירייה" יבוא "לתפוסו" ואחרי "ברשותה כלי ירייה" יבוא "או דמוי כלי ירייה".

הוספת סעיפים 13א עד 13ג 15. אחרי סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

”סמכויות פיקוח 13א. (א) השר רשאי למנות, מקרב עובדי משרדו,

מפקחים שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי סעיף זה, כולן או חלקן, לשם ביצוע הוראות לפי חוק זה, למעט פיקוח על גופים המנויים בסעיף 5ב.

(ב) למפקח כאמור בסעיף קטן (א) ימונה מי שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה הוא אינו ראוי, לדעת השר, לשמש מפקח;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סעיף זה, כפי שהורה השר;

(3) הוא כשיר להחזיק כלי ירייה לפי הוראות חוק זה;

(4) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה השר.

(ג) לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה, לרבות הוראות הרשות המוסמכת, יהיה רשאי מפקח, ולעניין מועדון לדמוי כלי ירייה – גם שוטר:

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת שמזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך, שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של הוראות חוק זה או להקל את ביצוען; בפסקה זו, ”מסמך” – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ”ה–1995⁴;

⁴ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 366.

(3) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר להציג לפניו כל חפץ שיש בו כדי להבטיח את ביצוען של הוראות חוק זה או להקל את ביצוען, לרבות כדי לאפשר את זיהויו וספירתו, בדיקת סימונו ובחינת תנאי אחסנתו;

(4) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייח, שמתבצעת בו פעילות הטעונה רישיון לפי חוק זה, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט;

(5) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכויות שוטר לפי כל דין.

(ד) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

צו הפסקה מינהלי 13.ב. (א) לשם אכיפת הוראות חוק זה, לרבות הוראות הרשות המוסמכת, יהיה רשאי הגורם המוסמך לצוות, בכתב, על בעל רישיון להפסיק את פעילותו, לתקופה של שלושה ימים או עד לקבלת החלטה בידי הרשות המוסמכת לפי סעיף 12, לפי המוקדם, אם נוכח כי התקיים אחד מאלה:

(1) אירוע שגרם למוות או לפציעה קשה של אדם שבשלה הוא בסכנת חיים ממשית וזקוק לטיפול רפואי דחוף כדי להציל את חייו, או אירוע שהיה עלול לגרום למוות או לפציעה קשה כאמור ;

(2) הפרת כללי אבטחה ומיגון שנקבעו על ידי הרשות המוסמכת, באופן שיש בו כדי להביא לסכנת חיים ;

(3) נמצא פער במלאי כלי הירייה, לרבות פער בתחמושת של כלי ירייה, או פער במלאי דמוי כלי הירייה, שאינו תואם את הרישיון שניתן ;

(4) בוצעה מכירה או מסירה של כלי ירייה, לרבות תחמושת, או של דמוי כלי ירייה, בלא רישיון, או לאדם שאינו מורשה לכך לפי הוראות חוק זה ;

(5) כלי ירייה, לרבות תחמושת של כלי ירייה, או דמוי כלי ירייה, הוחזק בלא רישיון ;

(6) בעל הרישיון או מי שמונה מטעמו לקיום תנאי הרישיון והוראות הרשות המוסמכת, מתרשל במילוי תפקידו עד כדי סכנה ממשית לשלום הציבור וביטחונו.

(ב) צו לפי סעיף זה יכלול את הנימוקים למתן הצו.

(ג) בסעיף זה –

”בעל רישיון” – בעל רישיון לפי חוק זה, למעט רישיון לנשיאת כלי ירייה לפי סעיף 4 ;

"הגורם המוסמך" – ראש חטיבת פיקוח ואכיפה
באגף לרישוי כלי ירייה או מנהל אגף בכיר
רישוי ופיקוח כלי ירייה, במשרד לביטחון
הפנים.

צו הפסקה מינהלי 13ג. (א) בסעיף זה –
ופיקוח בגופים
ביטחוניים

"גוף ביטחוני" – כהגדרתו בסעיף 1, למעט הגופים
המנויים בסעיף 5ב(א);

"התאמה ביטחונית" – כמשמעותה בסעיף 15
לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-
2002⁵;

"קצין מוסמך" –

(1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות
(1), (3) ו-(4) להגדרה "גוף ביטחוני", למעט
שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין
ולתפקידים מיוחדים – כמשמעותו בסעיף
21 לחוק להסדרת הביטחון;

(2) לעניין שירות הביטחון הכללי – ראש
שירות הביטחון הכללי או עובד בכיר
בשירות שהוא הסמיך לעניין זה;

(3) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים
מיוחדים – קצין מוסמך כמשמעותו בסעיף
21א(א)(1) לחוק להסדרת הביטחון;

(4) לעניין הרשות להגנה על עדים –
מנהל הרשות או עובד בכיר ברשות שהוא
הסמיך לעניין זה;

⁵ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.

”השר הממונה” –

(1) לעניין גוף המנוי בפסקאות (1), ו-(4) להגדרה ”גוף ביטחוני” – שר הביטחון;

(2) לעניין גוף המנוי בפסקה (3) להגדרה ”גוף ביטחוני” – ראש הממשלה.

(ב) הוראות סעיפים 13א ו-13ב יחולו על גוף ביטחוני כפי שיורה השר בנוהל, בהסכמת השר הממונה ובכפוף להוראות סעיף זה.

(ג) לא יפעיל מפקח את סמכויותיו לפי סעיף 13א כלפי גוף ביטחוני, אלא אם כן נקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה לכך, ובהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני; גוף ביטחוני יביא לידיעת המנהל הכללי של המשרד לביטחון הפנים את כללי אבטחת המידע האמורים.

(ד) על אף האמור בסעיף 13א(ג)(4), קצין מוסמך רשאי לעכב את כניסתו המיידית של מפקח למיתקן המוחזק על ידי גוף ביטחוני אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(1) כניסתו באותה העת תשבש פעילות מבצעית או מודיעינית, חקירה פלילית או תרגיל או אימון רחבי היקף או שנעשה בהם שימוש באמצעי לחימה;

(2) מתרחשת במקום פעילות עוינת;

(3) מתקיימת במיתקן פעילות שהמפקח אינו רשאי להיחשף לה מטעמים של ביטחון המדינה או יחסי החוץ של מדינת ישראל.

(ה) על אף האמור בסעיף 13א(ג)(1), דרש מפקח מאדם להזדהות לפניו לשם הפעלת סמכויותיו במיתקן המוחזק בידי גוף ביטחוני, וכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני אוסרים על אותו אדם להזדהות אלא לפני מי שמוסמך לכך על פיהם, רשאי אותו אדם להימנע מהצגת תעודה מזהה ולהציג את עצמו בדרך שתיקבע בנוהל, באופן שיאפשר הפעלת סמכויות הפיקוח והאכיפה כלפיו לפי חוק זה ככל שיידרש.

(ו) על אף האמור בסעיפים 13א(ג)(2) ו-(3), מסירת ידיעה או מסמך או הצגת חפץ, כולם או חלקם, למפקח, תהיה בהתאם להתאמתו הביטחונית ולכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני, אולם קצין מוסמך רשאי להורות –

(1) כי ידיעה או מסמך מסוימים בעלי רגישות ביטחונית מיוחדת לא יועברו למפקח וחפץ מסוים בעל רגישות ביטחונית מיוחדת לא יוצג למפקח, אף אם התאמתו הביטחונית מתאימה, אלא לעובד המשרד לביטחון הפנים כפי שייקבע בנוהל;

(2) כי מפקח לא יוציא ממיתקן ביטחוני מסמך מסוים שהקצין המוסמך קבע לגביו שהוא בעל רגישות ביטחונית מיוחדת; מסמך כאמור יישמר במקום שייועד לשם כך במיתקן, ויהיה נגיש למפקח או לעובד המשרד לביטחון הפנים שנקבע כאמור בפסקה (1), לפי העניין, בהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני.

(ז) (1) בטרם מתן צו הפסקה מינהלי לגוף ביטחוני, יודיע על כך הגורם המוסמך לשר הממונה.

(2) על אף האמור בסעיף 13ב, לא ייתן הגורם המוסמך צו הפסקה מינהלי למיתקן המוחזק בידי גוף ביטחוני אם השר הממונה סבר כי כתוצאה מכך ייזקו משמעותית כשירותו של הגוף הביטחוני, רמת הכוננות שלו ויכולתו להגן על ביטחון המדינה או על שלום הציבור.

תיקון סעיף 14 16. בסעיף 14 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, במקום "הפקדת כלי ירייה" יבוא "הפקדה";

(2) אחרי "כלי ירייה" יבוא "או דמוי כלי ירייה" ובכל מקום, אחרי "כלי הירייה" יבוא "או דמוי כלי הירייה".

הוספת סעיף 14א 17. אחרי סעיף 14א לחוק העיקרי יבוא:

"דמוי כלי ירייה 14א1. הגיע לידי המשטרה דמוי כלי ירייה שלא עקב שבידי המשטרה עבירה שנעברה בו או לגביו, או שהגיע אליה דמוי כלי ירייה עקב עבירה כאמור והוחלט שאין להביא אדם לדין בשל אותה העבירה, רשאית המשטרה לחלט את דמוי כלי הירייה או להשמידו, אלא אם כן ביקש הבעלים להעבירו למי שרשאי להחזיק בו לפי חוק זה בתוך 30 ימים מהיום שהגיע לידי המשטרה או מיום קבלת ההחלטה שלא להעמיד לדין, לפי העניין."

תיקון סעיף 14ד 18. בסעיף 14ד לחוק העיקרי –

(1) במקום כותרת השוליים, יבוא "השמדת כלי ירייה או דמוי כלי ירייה";

(2) האמור בו יסומן "(א)", ואחריו יבוא:

"(ב) בעל רישיון לדמוי כלי ירייה לפי סעיף 7ט רשאי, באישור פקיד רישוי ובפיקוח המשטרה, להשמיד דמוי כלי ירייה שלגביו ניתן הרישיון."

תיקון סעיף 15 19. בסעיף 15(א) לחוק העיקרי –

(1) ברישה, במקום "החזיק אדם כלי יריה, ואבד כלי היריה או נשמד" יבוא "החזיק אדם כלי ירייה או דמוי כלי ירייה, וכלי הירייה או דמוי כלי הירייה אבד, נשמד או נגנב", במקום "לתחנת המשטרה" יבוא "למשטרת ישראל" ובמקום "האבידה או ההשמדה" יבוא "האבידה, ההשמדה או הגניבה, לפי העניין";

(2) בפסקה (1), במקום "אבידת" יבוא "אבידה, השמדה או גניבה של", אחרי "כלי היריה" יבוא "או דמוי כלי הירייה", ובמקום "האבידה או על ההשמדה" יבוא "האבידה, ההשמדה או הגניבה, לפי העניין";

(3) בפסקה (2), אחרי "בכלי היריה" יבוא "או בכלי דמוי הירייה".

החלפת סעיף 16 20. במקום סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

"עונשין 16. (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שישה חודשים:

(1) עובר על הוראות סעיפים 4 או 5 בשל כך בלבד שלא חידש את רישיונו או את תעודת הרשאתו בתוך שנה מיום שפג תוקפם של הרישיון או תעודת ההרשאה, לפי העניין;

(2) עובר על תנאי או הגבלה שנקבעו ברישיון או בתעודת הרשאה שניתנו לפי חוק זה, ועבירתו אינה עבירה לפי חיקוק אחר;

(3) מקים או מנהל מטווח קליעה או מועדון לדמוי כלי ירייה בלא רישיון בניגוד להוראות סעיף 7.

(ב) (1) הרוכש, המאחסן או המוביל דמוי כלי ירייה בלי שקיבל רישיון לכך בניגוד להוראות סעיף 7ט(א), דינו – מאסר שלוש שנים;

(2) המייצר, המייבא או המייצא דמוי כלי ירייה או הסוחר בו או עושה בו כל עסקה אחרת בלי שקיבל רישיון לכך בניגוד להוראות סעיף 7ט(ב), דינו – מאסר חמש שנים;

(3) העובר עבירה לפי פסקאות (1) או (2) בחלק של דמוי כלי ירייה, דינו – מאסר שנה;

(4) המחזיק או הנושא דמוי כלי ירייה שלא במועדון לדמוי כלי ירייה מורשה בניגוד להוראות סעיף 7ט(ג), דינו – מאסר שלוש שנים.

(ג) החזיק אדם כלי ירייה או דמוי כלי ירייה, וכלי הירייה או דמוי כלי הירייה אבד, נשמד או נגנב, והמחזיק בכלי הירייה או בדמוי כלי הירייה לא הודיע למשטרת ישראל על אובדנו, השמדתו או גניבתו בניגוד להוראות סעיף 15(א) רישה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז–1977⁶.

תיקון סעיף 20 21. בסעיף 20(א) לחוק העיקרי, אחרי "כלי ירייה" יבוא "או דמוי כלי ירייה" ואחרי "כלי היריה" יבוא "או דמוי כלי הירייה".

תיקון סעיף 25 22. בסעיף 25 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א)", ואחריו יבוא:

"(ב) צו לעניין דמוי כלי ירייה כאמור בהגדרה "דמוי כלי ירייה", ייכנס לתוקפו ארבעה חודשים מיום פרסומו ברשומות."

תיקון חוק העונשין 23. בסעיף 144(ב1) לחוק העונשין, התשל"ז–1977⁷, במקום "שלא שילם את האגרה לחידוש רישיונו או שלא חודשה תעודת הרשאתו אף שלא היתה מניעה לחידושה" יבוא "שלא חידש את רישיונו או את תעודת הרשאתו".

⁶ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשפ"ב, עמ' 762.

הוראות מעבר 24. פטור שניתן לפי הוראות סעיף 5ב או 7ה לחוק העיקרי ערב תחילתו של חוק זה לשלוחה של מערכת הביטחון שהיא יחידה או יחידת סמך של משרד ראש הממשלה שעיקר פעילותה בתחום ביטחון המדינה, יעמוד בתוקפו כל עוד לא בוטל על ידי שר הביטחון.

דברי הסבר

כחלק מהמאבק הלאומי בפשיעה בחברה הערבית, ובתופעת הנשק הבלתי חוקי בחברה הערבית ובכלל, קיבלה הממשלה את החלטה מס' 549 מיום 24.10.2021, במסגרתה הוחלט לבצע צעדים שונים לצמצום הפשיעה ותופעת הנשק הבלתי חוקי. בין היתר, הוחלט לתקן את חוק כלי הירייה, התש"ט-1949 (להלן – החוק) כך שהסדרים שונים הקבועים כיום בחוק בנוגע כלי ירייה יחולו גם על כלים דמויי כלי ירייה שניתן להסב אותם לכלי ירייה קטלניים (להלן – דמויי כלי ירייה), כדוגמת כלי האיירסופט. זאת, על רקע עליה משמעותית בשנים האחרונות בשימוש בדמויי כלי ירייה, ובפרט באיירסופט, לייצור כלי נשק מאולתרים, אשר עושים את דרכם לידיהם של גורמי טרור ופשיעה מאורגנת, באופן המהווה סכנה לשלום הציבור וביטחונו.

מטרת החוק לקבוע איסור לביצוע פעולות שונות בדמויי כלי ירייה, ללא קבלת רישיון מהרשות המוסמכת, וכן להסדיר את הפעילות המתבצעת בדמויי כלי ירייה במועדוני קליעה. בנוסף, ולצורך הגברת ההרתעה והאכיפה, החוק מבקש לקבוע עבירות פליליות על ביצוע פעולות בדמויי כלי ירייה ללא רישיון. כמו כן, החוק מבקש להקנות סמכויות פיקוח ואכיפה למפקחים שימונו לפי החוק, לצורך ביצוע פיקוח על יישום הוראותיו ואכיפתן.

בנוסף, מבקש החוק לקבוע כי עמדת המשטרה לעניין מסוכנות פלילית בכל הנוגע למתן רישיון כלי ירייה תהווה קביעה מחייבת ולא המלצה, כפי שקבוע בחוק כיום.

בסעיף 10.ט. להחלטת הממשלה 549 שכותרתו "מערכה לאומית למול האמל"ח הבלתי חוקי בחברה הערבית בישראל", בס"ק 4 שכותרתו "איירסופט", החליטה הממשלה להנחות את המשרד לביטחון הפנים, בתיאום עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, לקדם את תיקוני החקיקה הנדרשים להחלת הדינים החלים בחוק כלי הירייה, תש"ט-1949 (להלן: "חוק כלי הירייה") על דמויי כלי ירייה מסוג איירסופט, כאשר עד להשלמת ההסדרה החוקית יפעל משרד הכלכלה והתעשייה לעצירה זמנית של יבוא דמויי כלי ירייה מסוג איירסופט וחלקיו לישראל.

בנוסף, הנחתה הממשלה את המשרד לביטחון הפנים לבחון בתוך את כלל הכלים וחלקיהם הניתנים להסבה באופן העלול להמית, ובהתאם לצורך לקדם את תיקוני החקיקה הנדרשים על מנת להחיל גם עליהם את הדינים החלים בחוק כלי הירייה, תוך מתן עדיפות להסדרת החקיקה על כלים מסוג איירסופט על פני שאר הכלים הניתנים להסבה.

בהתאם להחלטת הממשלה כאמור, ביום 27.10.2021 פורסם ברשומות צו של שרת הכלכלה והתעשייה האוסר יבוא של כלים שונים מסוג איירסופט וחלקיהם, למעט יבוא המיועד לשימוש מערכת הביטחון. תוקפו של הצו אושר בוועדת הכלכלה של הכנסת בתחילה לתקופה של חודשיים, עד ליום 27.12.2021 בהמשך הוארך תוקף הצו בחודש נוסף עד ליום 27.1.2022. התיקון המוצע יאפשר את המשך היבוא בכפוף להסדרים המפורטים בו.

בהתאם לחוות דעת מקצועית של משטרת ישראל, החל משנת 2014 מזהה משטרת ישראל שימוש בדמויי כלי ירייה, ואיירסופט בפרט, ככלים שהוסבו לנשק חי, ותופעה זו נמצאת מאז במגמת עליה. הסבת דמויי כלי הירייה אינה מצריכה הכשרה מיוחדת ויכולה להתקיים גם בתנאים ביתיים. לפי דיווחי המשטרה, בשנתיים האחרונות נרשמה עליה של 167% במספר כלי הנשק המוסבים שנתפסו על ידה, אשר חלקם הינם כלי איירסופט מוסבים. כלי האיירסופט המוסבים שמשו למספר פיגועי טרור קטלניים ואירועי רצח על רקע פלילי, כמו גם לשורה של מקרי ירי לעבר בני אדם, בתים ורכבים. על סמך האמור לעיל, סבורה משטרת ישראל כי מכירה ומסחר בדמויי כלי ירייה, ובפרט האיירסופט,

מזינה תעשייה מסוכנת של ייצור כלי נשק מאולתרים, אשר עושים את דרכם לידיהם של גורמי טרור ופשיעה מאורגנת, ומשמשים לפגיעה באזרחים. האמור מהווה סכנה לשלום הציבור וביטחוננו, סכנה שאף התממשה במהלך מבצע "שומר החומות" בו נעשה שימוש, בין היתר, גם בדמויי כלי ירייה בהפרות סדר נגד כוחות הביטחון ואזרחים. פעולות הפיקוח בתחום מוגבלות ואין בכוחן לבדן לתת הגנה מלאה לציבור. בנסיבות אלה, המשך המצב הקיים, שבו דמויי כלי הירייה מיובאים לישראל ללא מערכת פיקוח מספקת על הכלים המיובאים אשר תמנע את הזליגה האמורה, מסכנת את ביטחון הציבור.

עוד מצוין בחוות הדעת של משטרת ישראל, כי נוסף על האמור, דמויי כלי ירייה – גם כאשר אינם מוסבים לכלי נשק – משמשים לפעילות פלילית רחבה ולמטרות של ירי, שוד, איומים ועוד, המופנים כלפי אזרחים אשר אינם יודעים להבחין אם בידי העבריין נמצא כלי נשק קטלני או דמוי כלי ירייה לאור הדמיון הרב ביניהם. לפי הנתונים שבידי המשטרה, בשנתיים האחרונות נרשמה עליה של 86% בתפיסת כלי איירסופט לא מוסבים שהיו מעורבים בפעילות פלילית, ועליה של 126% בתפיסת כלי איירסופט שעברו הסבה.

עניינה של הצעת חוק זו הוא הסדרת הפיקוח, הבקרה והאכיפה על השימוש באותם דמויי כלי ירייה הניתנים להסבה לכלי ירייה, כך שהשימוש בהם ייעשה על פי רישיון מהרשות המוסמכת, ורק במועדוני קליעה, כהגדרתם בתזכיר החוק, שקיבלו רישיון מהרשות המוסמכת.

יתר דמויי כלי הירייה שלא יוסדרו בחוק כלי הירייה, מהטעם שלא ניתן להסב אותם לכלי ירייה, ימשיכו להיות בפיקוח משרד הכלכלה והתעשייה מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957, וצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (איסור ייצור, יבוא ומכירה של צעצועים מסוכנים), התשמ"ז-1986.

עד לפרסומו של הצו לעצירת היבוא, ניתן היה לייבא דמויי כלי ירייה לישראל בכפוף לתנאים שונים הקבועים בנוהל של משרד הכלכלה והתעשייה. חלק מדמויי כלי הירייה מוגדרים כ"צעצוע מסוכן" (לדוג' איירסופט), לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (איסור ייצור, יבוא ומכירה של צעצועים מסוכנים), התשמ"ז-1986, והם אינם מוגדרים ככלי ירייה בהתאם לחוק כלי הירייה.

בנוסף על כל האמור לעיל, מציינת משטרת ישראל כי עבריינים מנצלים את העובדה שדמויי כלי הירייה מוגדרים כ"צעצוע מסוכן" בלבד על מנת להימלט מהעמדה לדין במקרים בהם תועדו מבצעים עבירות בנשק חם אך הכלי לא נתפס ברשותם, כאשר הם טוענים כי מדובר היה בצעצוע מסוכן בלבד. הצעת חוק בנוסח זהה הונחה לקריאה השנייה ולקריאה השלישית בכנסת העשרים וארבע (מ-1520). הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יואב סגלוביץ וקבוצת חברי כנסת (פ/2737/25).

הצעת החוק זהה לפ/2737/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ה' בניסן התשפ"ג (27.03.2023)